

••• Vidiecka turistika a agroturistika na Slovensku v čase pandémie
Anketa o vidieckej turistike a o tom, ako prežili a využili podnikatelia obdobie pandémie COVID-19 na slovenskom vidieku.

→ strana 8

••• „Moja dedina, ako ju vidím ja...“ 2021
Vyhlásenie 7. ročníka súťaže v kreslení a maľovaní detí
Obec Miklušovce a Spolok pre obnovu dediny vyhlasujú výtvarnú súťaž pre deti, ktoré žijú v krásnych dedinkách na Slovensku.

→ strana 13

••• 500 dní do EYOF 2022: Začína sa nábor dobrovoľníkov
Úspech veľkých športových podujatí často závisí od dobrovoľníkov, ktorí sú ich najviditeľnejšou súčasťou. Inak to nebude ani na Európskom olympijskom festivale mládeže 2022 Banská Bystrica.

→ strana 28

OBEČNÉ noviny

TYŽDENNÍK MIEST A OBCÍ

11-12

Vlani mi sľubovali, že o rok to bude lepšie... Garantuje tu vôbec ešte niekto niečo?

Snímka: (st)

Komuniké z 10. rokovania Predsedníctva ZMOS

V poradí 10. rokovanie Predsedníctva ZMOS, ktoré sa konalo 17. marca, sa orientovalo na aktuálnu legislatívu a ďalšie, pre samosprávu nemenej dôležité oblasti.

Po tom, ako Predsedníctvo zobralo na vedomie informáciu o plnení uznesení, členovia sa sústredili na informácie o výsledkoch rokovaní. V tejto súvislosti zobrali na vedomie informáciu o výsledkoch rokovania s ministerkou investícií a regionálneho rozvoja SR Veronikou Remišovou k EŠIF, MAS, PRV.

Ďalej zobrali na vedomie informáciu o výsledkoch rokovania so štátnym tajomníkom ministerstva investícií a regionálneho rozvoja Vladimírom Ledeckým k zákonu o regionálnom rozvoji a zákonu o podpore najmenej rozvinu-

tých regiónov. V tejto súvislosti Predsedníctvo ZMOS súhlasilo s pripomienkami ZMOS k novele zákona č.336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých regiónov, čo ZMOS v pomerne krátkej dobe uplatní v rámci medzirezortného pripomienkového konania.

V súvislosti s výsledkami rokovaní Predsedníctvo ZMOS tiež zobralo na vedomie informáciu k o výsledkoch konzultácie k Plánu obnovy s guvernérom NBS, vedúcim zastúpenia EK na Slovensku a ministrom financií SR.

Vo vzťahu k stanovisku ZMOS k aktuálnej situácii pri zabezpečo-

vaní aktívnych opatrení na podporu zamestnávania predsedníctvo schválilo stanovisko ZMOS k aktuálnej situácii pri zabezpečovaní aktívnych opatrení na podporu zamestnávania. V zmysle neho žiada vládu SR a MPSVaR SR:

a) o zmenu uznesenia č.178/2020 z 31.3.2020 tak, aby sa podmienky podpory zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočnej situácie vzťahovali na všetky právnické osoby, vrátane subjektov verejného sektora,

b) o realizáciu krokov a finančných opatrení na opätovné a urýchlené spustenie podporovaných projektov podľa zákona č. 5/2005 Z. z. o službách zamestnanosti.

Predsedníctvo ZMOS k návrhu stanoviska ZMOS k novele zákona o podpore cestovného ruchu zobralo túto informáciu na vedomie s tým, že súhlasí s uplatnením stanoviska ZMOS v novelizácii zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu.

→ str. 2

Adresa:

Zdravie ľudí ohrožujú nebezpečné skládky

→ strana 6

Rady odborníkov

→ strana 10

Je to len na skok - nikto netušil, že od priepasti

→ strana 16

Príbeh znovuzrodenia knižnice v Námestove

→ strana 27

MV SR už uhradilo samosprávam vyše 55 miliónov eur

Vláda prostredníctvom ministerstva vnútra prepláca obciam, mestám či mestským časťam výdavky spojené so záchrannými prácami počas pandémie, celoplošným testovaním a skriningom.

K 17. marcu ministerstvo uhradilo samosprávam spolu vyše 55 miliónov eur. Ďalšie výdavky sú preverené a čakajú na úhradu. Okrem toho rezort vnútra zabezpečuje distribúciu testov či ochranných pracovných prostriedkov obciam, na školy tiež rozvážali respirátory.

→ str. 2

Po odsedení trestu späť do bežného života, aj vďaka národnému projektu Šanca na návrat

Projekt uskutočňuje Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže od novembra 2018. Cieľom je znížiť u osôb vo výkone trestu odňatia slobody riziká sociálneho vylúčenia a zvýšiť ich kompetencie pri uplatnení sa na trhu práce.

Vo februári 2021 bolo v slovenských väzenských zariadeniach 8818 odsúdených, pričom viac ako 60 % z nich je vo väzení už opakovane. Každý mesiac je prepustených približne 400 z týchto odsúdených osôb na slobodu. Jedna vec je predstava trestaného človeka o návrate späť do bežného života, druhá realita, skutočný život mimo väzenia. Práve tá predstava o živote vonku môže byť spojená s nereálnymi očakávaniami väznených osôb v oblastiach akými sú napr. zamestnanie (Ako si nájdem prácu, za aký plat?), bývanie (S kým, kde a v akých podmienkach budem bývať?), vzťahy (Aké to bude, keď sa vrátim domov k rodine alebo kam vlastne pôjdem?), finančné zabezpečenie (Z čoho budem žiť? Budem zarabať?) a pod. Rôzne nereálne predstavy o týchto oblastiach sú ovplyvnené aj tým, ako dlho bol človek vo väzení. Či sú to dva alebo dvanásť rokov robí veľký rozdiel. Z praktického aj vedeckého pohľadu sú napr. zamestnanie, bývanie, vzťahy, finančné zabezpečenie, závislosť od drog, alkoholu alebo hracích automatov tzv. ťažiskové kriminologické faktory, ktorých kombinácia veľkou silou

vplyva na to, či sa človek dopustí trestnej činnosti znova. A to už je vec, ktorá sa týka nás všetkých. Za každým trestným činom a jeho negatívnymi dôsledkami je človek, skupina, rodina alebo komunita, či nakoniec obec, mesto alebo štát.

Od novembra 2018 uskutočňuje Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže (GR ZVJS) národný projekt Šanca na návrat (NP ŠNN). Hlavným partnerom národného projektu je Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) a do projektu je zapojených 10 väzníc naprieč celým Slovenskom (ÚVTOS Banská Bystrica-Kráľová, ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, ÚVTOS a ÚVV Ilava, ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, ÚVTOS Sučany, ÚVTOS Želiezovce, ÚVTOS Nitra-Chrenová, ÚVTOS Košice-Šaca, ÚVV a ÚVTOS Košice, ÚVV a ÚVTOS Prešov, oddelenie výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove). Hlavným cieľom projektu je predovšetkým znížiť u osôb vo výkone trestu odňatia slobody riziká sociálneho vylúčenia a zároveň zvýšiť ich kompetencie pri uplatnení sa na trhu práce. V rámci národného projektu sú vytvárané rôz-

ne činnosti, ktorých spoločným cieľom je podporovať odsúdených v plynulom prechode do života, ale do života bez opakovaného páchania trestnej činnosti. V tejto snahe sú kľúčové tzv. výstupné oddiely zriadené vo väzniciach, kde väznené osoby umiestňujú pred prepustením na slobodu. V spolupráci s odborníkmi sa intenzívne pripravujú na prepustenie, plánujú svoje prvé kroky na slobode, získavajú pohľad na realitu bez „ružových okuliarov“, učia sa rozpoznávať varovné signály toho, čo je pre nich rizikové a čo ich môže dostať na nesprávnu cestu smerom späť do väzenia. Výstupné oddiely existovali už pred realizáciou národného projektu, projektom sa však vytvára nový systém, ktorého súčasťou sú napr. špecializované resocializačné programy, informačno-poradenské služby, samoobslužné činnosti (varenie, pranie...) a mnoho iného. Jedným z kľúčových ukazovateľov projektu je, aby do konca jeho realizácie „prešlo“ už spomenutými výstupnými oddielmi 3200 odsúdených. NP ŠNN sa bude uskutočňovať do septembra 2022, čiže aktuálne už má za sebou polovicu časového obdobia. Od začiatku projektu do

konca roku 2020 bolo vo výstupných oddieloch partnerských desiatich ústavov dovedna umiestnených takmer 1600 osôb.

S odsúdenými vo väzniciach počas celej dĺžky ich trestu intenzívne pracujú sociálni pracovníci, psychológovia, pedagógovia. Vo výstupných oddieloch je pre odsúdených aj sociálny pracovník, ktorý je zamestnancom ÚPSVaR a fyzicky pôsobí priamo vo väzení. Ak však chceme zabrániť opakovaniu trestnej činnosti a „spadnutiu“ väznenej osoby späť do kriminálneho prostredia, je dôležité prepojiť aktivity s odsúdenými vo väznici, s aktivitami mimo väzenského prostredia. Preto sa NP ŠNN snaží vytvárať sieť spolupráce s organizáciami, ktoré pomáhajú prepusteným osobám vrátiť sa späť do bežného života a viesť život bez páchania trestných činov. Príkladom sú sociálne podniky alebo významní zamestnávateľia či obce a mestá, v spolupráci s ktorými sa snažíme vytvoriť prepusteným najmä možnosť zamestnať sa. Ďalším príkladom sú organizácie, ktoré riešia problém závislosti od drog, alkoholu či hracích automatov, pričom našim spoločným cieľom je, aby prepustená osoba v prípade, že chce dobrovoľ-

ne riešiť tento problém, mala na to vytvorený priestor. Profesionálne správanie alebo podpora odsúdených v rizikových oblastiach, akými sú zabezpečenie bývania, zamestnania, doliečovania sa v oblasti závislosti sú príkladom pre možno efektívne „MOSTY“ medzi aktivitami vo väzení a aktivitami mimo nich. Tie znižujú pravdepodobnosť, že sa prepustená osoba vráti naspäť do väzenia.

Chceme, aby sa spoločnosť cítila bezpečnejšie, aby vedela, že sa s odsúdenými naozaj intenzívne a efektívne pracuje a sú motivovaní k zodpovednosti. Zároveň však potrebujú šancu v prekonávaní bariér, ktoré si porušením práva vytvorili. O tom je národný projekt Šanca na návrat. O zodpovednosti, bezpečnosti a efektívnej resocializácii.

Viac informácií o národnom projekte je voľne dostupných na webovej lokalite www.sancanavrat.sk, a zároveň aj v rôznych článkoch publikovaných v časopise Slovenské väzenstvo (sekcia publikácie na webovej lokalite www.zvjs.sk).

Martin LULEI,
odborný garant národného projektu Šanca na návrat

Školský internát sa zmení na sociálno-zdravotné zariadenie

Po rekonštrukcii budovy bude v Bijacovciach špecializované sociálne zariadenie pre klientov s Parkinsonovou a Alzheimerovou chorobou.

Prepojiť sociálne a zdravotné služby má v pláne Prešovský samosprávny kraj. A to v novom projekte, ktorý počíta s prebudovaním školského internátu v Bijacovciach na špecializované sociálne zariadenie a dom ošetrovateľskej starostlivosti pre 60 klientov.

Dlhodobu nevyužívané priestory internátu Strednej odbornej školy (SOŠ) lesníckej v Bijacovciach v okrese Levoča sa zrekonštruujú a zmenia charakter. Prešovský samosprávny kraj (PSK) chce budovu prestavať na účely dlhodobého sociálno-zdravotnej starostlivosti. Zámer schválili krajskí poslanci na februárom zastupiteľstve, informovala Lea Heilová z oddelenia komunikácie a propagácie Prešovského samosprávneho kraja.

Objekt, ktorý je majetkom PSK, slúžil pôvodne ako internát. Budova má štyri nadzemné podlažia a nevyužitú podkrovie. Spojovacím krčkom na 1. a 2. poschodí je prepojená so susedným hospodárskym objektom, ktorý slúžil ako kuchyňa, jedáleň a spoločenská miestnosť.

„V okresech Levoča a Poprad máme veľké nedostatky, nedo-

kážeme vyhovieť požiadavkám klientov na umiestnenie v zariadeniach sociálnych služieb. Aj z tohto dôvodu by sme chceli budovu zrekonštruovať a situovať do nej špecializované sociálne zariadenie a dom ošetrovateľskej starostlivosti pre klientov s Parkinsonovou a tiež Alzheimerovou chorobou. Čiže pôjde o prepojenie zdravotných a sociálnych služieb,“ ozrejmil predseda PSK Milan Majerský.

Celkovo by tu malo vzniknúť 60 lôžok – 40 v špecializovanom so-

ciálnom zariadení na dvoch podlažiach a ubytovanie pre 20 osôb v dome ošetrovateľskej starostlivosti na jednom podlaží. A to vrátane priestorov na činnosťnú terapiu, služieb lekára a doplnkových relaxačno-terapeutických služieb, resp. nevyhnutných technických a administratívnych miestností. Župa by chcela v zariadení zamestnať približne 60 ľudí.

Stravovanie bude riešené prostredníctvom prevádzkovania zrekonštruovaných priestorov kuchyne, jedálne a miest pre vý-

daj stravy. V rámci rekonštrukcie sa počíta s prerobením vnútorných priestorov na všetkých podlažiach, vrátane spojovacieho krčka, kuchyne a jedálne, plošiny pre voľný vstup do parku a dvoch výťahov, ktoré momentálne v budove chýbajú.

Budova bude po rekonštrukcii spĺňať všetky najnovšia technické, energetické a environmentálne normy, čo prinesie úspory v rámci jej celkovej prevádzky, a tým za bezpečie efektívne využítie majetku PSK. Rekonštrukcia bude za-

hrňať aj riešenie odkanalizovania budovy SOŠ lesníckej a telocvičnice s ČOV.

Aktuálne je spracovaná štúdia uskutočniteľnosti, následne by sa malo pristúpiť ku komplexnému zhotoveniu projektovej dokumentácie. Župa odhaduje, že celkové náklady na tento zámer budú 5,75 milióna eur.

Lea HEILOVÁ
oddelenie komunikácie
a propagácie PSK
Na snímkach vizualizácia
objektu a interiéru